

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайну та архітектури	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	2
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Основна
Спеціальність	В2 Дизайн	Семестри	3

БІОФІЛЬНИЙ ДИЗАЙН

Семестр 3 (осінь - зима 2026-2027)

01 вересня — 12 грудня

Викладачі
E-mailКривуц Світлана Василівна, доцент, PhD (канд. мистецтвознавства)
svkdesignsvk@gmail.com**Заняття**

За розкладом (онлайн)

Консультації
Адреса
ТелефонСереда 12.00–13.00 (за необхідністю)
онлайн
(057) 706-02-46 (кафедра «ДС»)**КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ**

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни;
- 2) в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*.

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу зазначеної дисципліни та підготовки її практичної/методичної стратегії. Студент може запропонувати власні об'єкти для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Свої додаткові навчальні матеріали, пошукові ескізи тощо можна запропонувати переглянути за електронною адресою. svkdesignsvk@gmail.com

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, папір для ескізування та макетування, олівець,

акварельні фарби. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Arhcad, 3D MAX, Corel Draw, Photoshop.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в засвоєнні студентами спеціальних знань з передпроектного аналізу, вироблення концептуальної ідеї та засобів проектування, які необхідні для їх професійної роботи та розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування у студентів системи знань у сфері означеної дисципліни;
- надання їм необхідних знань та практичних навичок в формуванні авторської декоративної пропозиції;
- сприяння творчому розумінню необхідності розробки мистецтвознавчих проблем та засобів вирішення питань з обраної теми завдання;
- сприяння розвитку професійних умінь з презентації результатів розробки проектною пропозиції на обрану тему.

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Програмні результати навчання дисципліни
ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ПРН 6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні. ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК 4. Здатність застосовувати навички проектною графіки у професійній діяльності. СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).	

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни передбачає надання студентам необхідних навичок у висвітленні концепції проекту. Контент дисципліни вміщує розгляд важливих питань: методологію поетапного виконання необхідних учбових завдань; творче мислення в формуванні стилізації природних елементів та форм; основи теоретичних напрацювань,

що є достатніми для продукування нових ідей, оволодіння графічною майстерністю у створенні власної пропозиції декоративної композиції графічними засобами та оволодіння навичками макетування.

Дисципліна вивчається протягом другого семестру 2-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних годин, в тому числі 45 годин — практичні заняття та 45 годин — самостійні). Всього курс має 2 змістовні модулі та 7 тем.

Весняний семестр: 90 годин, з них: 45 - практичні заняття, 45 - самостійні.

МОДУЛЬ 1. СТИЛІЗАЦІЯ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ФОРМ

Змістовний модуль 1. Природа як об'єкт біонічного моделювання.

Тема 1. Біоформа — модель — конструкція. Видача завдання на проектування.

Тема 2. Аналіз художньо-естетичних особливостей біопрототипів. Пошуки стилізації.

Тема 3. Створення нових елементів природних форм. Виявлення композиційних властивостей природного компонента з метою його моделювання. Затвердження пошуку стилізації форми. Розробка тонального рішення запропонованих природних елементів.

Тема 4. Розробка графічними засобами декоративної композиції з обраних природних елементів. Утворення уніфікованих елементів, пошук метро-ритмічних відносин, опрацювання систем поєднання елементів в єдину композицію.

МОДУЛЬ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО АСПЕКТУ В ВІДТВОРЕННІ СТИЛІЗОВАНОЇ ПРИРОДНОЇ ФОРМИ ТА ЇЇ КОМПОЗИЦІЇ ЗАСОБАМИ МАКЕТУВАННЯ

Змістовний модуль 2. Розробка власної концепції дизайну вуличних меблів (або об'ємно-пластичної декоративної композиції для інтер'єру) з урахуванням стилізації природних елементів та форм.

Тема 5. Відтворення таких формоутворюючих факторів як маса, пропорції, симетрія, асиметрія, відповідність окремого цілому, а також характеру фактури поверхонь, кольору матеріалу, *доцільності запропонованої об'ємно-пластичної форми*.

Тема 6. Затвердження концепції, ескізування, уточнення чернетки макету.

Тема 7. Виконання об'ємно-пластичної форми дизайн-об'єкту. Затвердження композиційної подачі завдання.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних та самостійних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем практичних занять. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації, її аналіз у відповідності до теми власної роботи. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзамен. Для отримання оцінки екзамену достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові роботи з підготовки тез конференцій за обраними темами дисципліни (5 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої для відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни «Біофільний дизайн» відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких поважних причин.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні проектної пропозиції тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за проект. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання хвостівки із вказаною датою прездачі проекту.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

Допускається використання мережі Інтернет для пошуку інформації, ознайомлення з мистецькими та архітектурними творами, а також перегляду референсів з метою натхнення та формування власного творчого задуму. Копіювання чужих ідей, композиційних рішень, авторських робіт або їх відтворення під виглядом власної роботи не допускається.

Використання генеративних систем штучного інтелекту (ШІ) для створення концепції, ідей, ескізів, композицій, зображень чи інших складових навчальної роботи не допускається, оскільки це суперечить меті дисципліни та вимозі формування власних творчих і графічних навичок.

Якщо ШІ використовувався виключно для пошуку або уточнення довідкової інформації, це зазначається в роботі або супровідних матеріалах у формі: «Під час виконання роботи використано [назва сервісу ШІ] для пошуку/уточнення довідкової інформації. Творчий задум, композиційне рішення та графічне виконання роботи виконані автором самостійно». Подання чужих або згенерованих ШІ результатів як власних, копіювання авторських робіт чи приховування використання ШІ розглядається як порушення академічної доброчесності. У разі порушення академічної доброчесності здобувач не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення «Про академічну доброчесність Харківської державної академії дизайну і мистецтв» та Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
МОДУЛЬ 1. СТИЛІЗАЦІЯ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ФОРМ						
Змістовний модуль 1. Природа як об'єкт біонічного моделювання.						
За розкладом	1	практичні	Біоформа — модель — конструкція. Видача завдання на проєктування.	3		
	2	практичні/самостійні	Аналіз художньо-естетичних особливостей біопрототипів. Пошуки стилізації.	6/6	Консультації за темою	
	3	практичні/самостійні	Створення нових елементів природних форм. Виявлення композиційних властивостей природного компонента з метою його моделювання. Затвердження пошуку стилізації форми. Розробка тонального рішення запропонованих природних елементів.	6/9	Консультації з викладачем за темою проєкту	пошукові ескізи приносять ся на заняття
	4	практичні/самостійні	Розробка графічними засобами декоративної композиції з обраних природних елементів. Утворення уніфікованих елементів, пошук метро-	6/9	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на

			ритмічних відносин, опрацювання систем поєднання елементів в єдину композицію.			заняття
МОДУЛЬ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО АСПЕКТУ В ВІДТВОРЕННІ СТИЛІЗОВАНОЇ ПРИРОДНОЇ ФОРМИ ТА ЇЇ КОМПОЗИЦІЇ ЗАСОБАМИ МАКЕТУВАННЯ						
Змістовний модуль 2. Розробка власної концепції дизайну вуличних меблів (або об'ємно-пластичної декоративної композиції для інтер'єру) з урахуванням стилізації природних елементів та форм.						
За розкладом	5	практичні/самостійні	Відтворення таких формоутворюючих факторів як маса, пропорції, симетрія, асиметрія, відповідність окремого цілому, а також характеру фактури поверхонь, кольору матеріалу, <i>доцільності запропонованої об'ємно-пластичної форми.</i>	9/6	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
	6	Практичні/самостійні	Затвердження концепції, ескізування, уточнення чернетки макету або розробки у комп'ютерних технологіях.	9/6	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття
	7	Практичні/самостійні	Виконання об'ємно-пластичної форми дизайн-об'єкту. Затвердження композиційної подачі завдання.	6/9	Консультація за темою проєкту	Пошукові ескізи приносять ся на заняття

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–5
2	Поточний контроль	0–10
3	Поточний контроль	0–10
4	Поточний контроль	0–20
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–10
7	Поточний контроль	0-15
	Екзамен	0-20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
------	---------------------

	1-й модуль	2-й модуль	Екзам. перегляд	
A +	44-45	44-45	10	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у доповіді конференції з обраної теми або у творчому конкурсі
A	40-43	41-43	9	
B	37-40	38-41	8	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми. Графічна подача акуратна, професійна, без помилок.
C	34-37	34-37	7	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
D	29-34	29-34	6	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
E	27-28	28-29	5	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
F X	16-27	16-28	3-4	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність концепції, творчого підходу, неякісна графічна подача проекту тощо).
F	0-16	1-16	0-2	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність рошуків макету, помилки в обробці графічного матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзамен без поважної причини тощо).
	0		0	Пропуск рубіжного контролю

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація A (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за підготовку тез та виступ на конференції за темою проекту (5 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- Босий І.М. Критика концепції формування житлового середовища-трансформера в карикатурах Вільяма Хіта Робінсона. V Міжнародна науково-практична конференція «MODERN SCIENCE: TRENDS, CHALLENGES, SOLUTIONS» (11-13.12.2025 року), Ліверпуль, Великобританія. 2025. С. 595-599. URL: <https://sci->

conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/12/MODERN-SCIENCE-TRENDS-CHALLENGES-SOLUTIONS-11-13.12.2025.pdf

2. Дьяконов Д. М. Екологічний вимір диджиталізації в проєктуванні середовища: цифрові технології як інструмент сталого дизайну. Наукові відкриття та фундаментальні наукові дослідження: світовий досвід : зб. наук. пр. з матеріалами VIII Міжнар. наук. конф. (м. Житомир, 17 квіт. 2026 р.). Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026. С. 302-304.URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/17.04.2026/90>
3. Кривуц С.В. Вища освіта дизайнера в умовах воєнного стану: стратегічні напрямки, підходи, методи. // Культуротворчий потенціал сучасної освіти : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 вересня – 12 жовтня 2025 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С.28-30.
4. Кривуц С.В., Фролович К.П. Принципи сталого розвитку як основа моделювання європейських цінностей в освітньому процесі вищої школи. // Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи розвитку сучасної науки та освіти». м. Львів, 19-20 вересня 2025 року. Львів : Львівський науковий форум, 2025. С.21 – 22
5. Кривуц С.В., Фролович К.П. Біофільний дизайн як вагома складова стратегії сталого розвитку (на прикладі водних елементів).// Український мистецтвознавчий дискурс. Київ. 2025. №5. С.74-81.
6. Кривуц С.В., Пікущий О. (2021). Дерево в сучасному дизайні середовища: традиційний та інноваційний підходи // Матеріали міжнародної науково-практичн. конференції «Topical issues of modern science, society and education». SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. С.961-964
7. Кривуц С.В. (2021). Концепція біоміметичного дизайну: виклики сьогодення // Scientific Collection «InterConf», (72): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Community: Interdisciplinary Research». Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, С.467-476
8. Кривуц С.В. (2021). Тесселяція як метод формування дизайну тимчасових павільйонів в системі міського середовища // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» No 7 (Серпень, 2021): за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities», Відень, Австрія. С.317-32
9. Кузнецова І. О., Захарчук В. Л. Використання структури природних форм в об'єктах біодизайну. Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць. К.: Київський національний авіаційний університет, 2013. Вип. 4. С. 82-90.
10. Михайленко В. Є., Кащенко О. В. Основи біодизайну: навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 224 с.
11. Свірко В.,Бойчук О., Голобородько, Рубцов Л. (2016). Дизайнерська діяльність: екологічне проектування. – Київ, УкрНДІДЕ, ХДАДМ.

Список іноземних джерел

1. Knippers Jan., Nickel Klaus G., Speck Thomas. (2016). [*Biomimetic research for architecture and building construction : biological design and integrative structures.*](#)
2. Pawlyn M. (2016). *Biomimicry in architecture*. Newcastle upon Tyne: Riba publishing.

3. Radwan, Gehan A.N.; Osama, Nouran (2016). *[Biomimicry, an Approach, for Energy Effecient Building Skin Design](#)*. Procedia Environmental Sciences. 34: P. 178–189
4. Richard Buckminster Fuller: A Visionary Architect. *Environment Canada*. Retrieved from <http://www.ec.gc.ca/biosphere/default.asp?lang=En&n=30956246-1>